RETTENS DOM (Første Udvidede Afdeling)
28. januar 1999 *

I sag T-230/95,

Bretagne Angleterre Irlande (BAI), Roscoff (Frankrig), ved advokat Jean-Michel Payre, Paris, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Aloyse May, 31, Grand-rue,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent Gérard Rozet og Anders Christian Jessen, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos Carlos Gómez de la Cruz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagnercentret, Kirchberg,

sagsøgt,

angående en påstand om erstatning for den skade, sagsøgeren hævder at have lidt som følge af den forsinkelse, hvormed Kommissionen meddelte sagsøgeren sin beslutning af 7. juni 1995 om at indstille den procedure, der var indledt i henhold til EF-traktatens artikel 93, stk. 2, vedrørende støtte til Ferries Golfo de Vizcaya SA,

har

* Processprog: fransk.

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Første Udvidede Afdeling)

sammensat af præsidenten, B. Vesterdorf, og dommerne C. W. Bellamy, R. M. Moura Ramos, J. Pirrung og P. Mengozzi,

justitssekretær: ekspeditionssekretær B. Pastor,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter mundtlig forhandling den 16. juni 1998,

afsagt følgende

Dom

Faktiske omstændigheder og retsforhandlinger

1 Sagsøgeren har i en årrække under navnet »Brittany Ferries« drevet en færgerute mellem Plymouth i Det Forenede Kongerige og Santander i Spanien. Ved skrivelse af 21. september 1992 tilstillede sagsøgeren Kommissionen en klage over den betydelige støtte, provinsrådet i Vizcaya og den baskiske lokalregering skulle yde det spanske selskab Ferries Golfo de Vizcaya SA, der var stiftet af det spanske selskab Vapores Surdíaz Bilbao SA og det britiske selskab P & O European Ferries (Portsmouth) Ltd til drift af en fast færgeforbindelse mellem Portmouth og Bilbao.

2 Det sagsøgende selskab meddelte også Kommissionen forskellige oplysninger, som det lå inde med vedrørende en aftale, der skulle undertegnes mellem Ferries Golfo de Vizcaya og de regionale baskiske myndigheder, og hvorefter ruten Bilbao-Portsmouth skulle modtage støtte i de første tre år, hvor den var i drift. Klageren anmodede desuden formelt Kommissionen om at indlede en procedure i henhold til EF-traktatens artikel 92 og 93.

3 Den 11. februar 1993 tilstillede sagsøgeren Kommissionen yderligere bemærkninger vedrørende støtten til Ferries Golfo de Vizcaya. Heri gjorde sagsøgeren opmærksom på, at det nu var uopsætteligt at indlede den procedure, sagsøgeren havde anmodet om i klagen, idet ruten Bilbao-Portsmouth ville blive åbnet kort efter. Sagsøgeren præciserede i den forbindelse, at da den nævnte rute konkurrerede direkte med den rute, sagsøgeren driver, måtte det antages, at såfremt ruten blev taget i brug på de vilkår, der var aftalt med de spanske myndigheder, ville det være til alvorlig skade for sagsøgerens økonomiske interesser.

4 Den 29. september 1993 besluttede Kommissionen at indlede proceduren i henhold til traktatens artikel 93, stk. 2. Ud fra de oplysninger, Kommissionen havde modtaget, fandt den, at støtten til Ferries Golfo de Vizcaya var statsstøtte som omhandlet i traktatens artikel 92, og at den ikke opfyldte betingelserne for at kunne erklæres forenelig med fællesmarkedet. Ved skrivelse af 13. oktober 1993 blev beslutningen meddelt den spanske regering, som blev anmodet om at bekræfte, at den ville stille alle udbetalinger i henhold til den pågældende støtteordning i bero, indtil Kommissionen havde vedtaget den endelige beslutning, ligesom regeringen blev anmodet om at fremkomme med sine bemærkninger og give alle de oplysninger, der var nødvendige med henblik på, at Kommissionen kunne tage stilling til støtteordningen.

5 Beslutningen om at indlede en procedure vedrørende den støtte, Spanien ydede Ferries Golfo de Vizcaya, var omhandlet i en meddelelse fra Kommissionen til de øvrige medlemsstater og andre interesserede parter. Meddelelsen blev offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* (EFT 1994 C 70, s. 5) med henblik på, at de kunne fremkomme med deres bemærkninger.

6 Da sagsøgeren ikke havde modtaget konkrete oplysninger om procedurens forløb, anmodede man den 28. februar 1995 formelt Kommissionen om at vedtage en endelig beslutning, jf. traktatens artikel 175, stk. 2.

7 Ved skrivelser af 12. juni 1995 og 16. juni 1995 anmodede sagsøgeren Kommissionen om at få tilstillet ordlyden af den beslutning, Kommissionen havde vedtaget i forbindelse med proceduren, og som sagsøgeren endnu ikke officielt var blevet underrettet om. Sagsøgeren var foruroliget over, at Kommissionen ifølge den spanske dagspresse havde vedtaget en endelig beslutning i sagen, efter at der var indgået en ny aftale mellem Ferries Golfo de Vizcaya og de regionale myndigheder. Ifølge oplysningerne i pressen svarede denne aftale til aftalen af 1992. De spanske myndigheder forpligtede sig til over en periode på tre år at købe et betydeligt antal rejsekuponer af det konkurrerende selskab, hvilket indebar, at dette selskab kunne udligne de tab, det havde uden for højsæsonen. Sagsøgeren ønskede følgelig at blive gjort bekendt med, hvilke foranstaltninger Kommissionen havde tænkt sig at træffe vedrørende den nye aftale.

8 Ved telefax af 19. juni 1995 fremsendte Kommissionen pressemeddelelse IP/95/579 af 7. juni 1995, og Kommissionen forpligtede sig til at tilstille sagsøgeren beslutningen så hurtigt som muligt. I pressemeddelelsen hed det, at Kommissionen samme dag havde besluttet at indstille proceduren vedrørende støtte til Ferries Golfo de Vizcaya. Pressemeddelelsen indeholdt en sammenfatning af beslutningens begrundelse, hvoraf det bl.a. fremgik, at aftalen mellem myndighederne og den spanske transportvirksomhed var blevet ændret som følge af Kommissionens betænkeligheder. Kommissionen erklærede, at den herefter var overbevist om, at Ferries Golfo de Vizcaya ikke modtog statsstøtte. Den i pressemeddelelsen omhandlede beslutning blev meddelt den spanske regering ved skrivelse af 11. juli 1995.

9 Den 21. juni 1995 anerkendte det sagsøgende selskab modtagelsen af pressemeddelelsen og bekræftede, at det endnu ikke havde modtaget ordlyden af den heri nævnte kommissionsbeslutning. Kommissionen svarede, at beslutningen ville blive offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* i de følgende uger og bekræftede på ny, at sagsøgeren ville få tilstillet en kopi af beslutningens ordlyd så hurtigt som muligt.

10 Det var på denne baggrund, at det sagsøgende selskab den 28. november 1995, hvor det endnu ikke havde modtaget beslutningen, som heller ikke var blevet offentliggjort, sendte stævningen i nærværende sag med posten. På grund af strejker, som i den pågældende periode forsinkede postbefordringen i Frankrig, blev stævningen imidlertid først registreret på Rettens Justitskontor den 18. december 1995.

11 I mellemtiden var Kommissionens beslutning af 7. juni 1995 blevet offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* af 1. december 1995 (EFT C 321, s. 4). Den 8. december 1995 sendte Kommissionen pr. telefax sagsøgeren beslutningen, således som den var blevet offentliggjort.

12 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 1. februar 1996 anlagde sagsøgeren herefter endnu en sag, registreret som sag T-14/96, hvorunder sagsøgeren har nedlagt påstand om annullation af Kommissionens beslutning om at indstille proceduren vedrørende støtten til Ferries Golfo de Vizcaya.

13 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten (Første Udvidede Afdeling) indledt den mundtlige forhandling. I retsmødet den 16. juni 1998 har parterne afgivet mundtlige indlæg og besvaret Rettens spørgsmål.

Parternes påstande

14 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

— Kommissionen tilpligtes at erstatte det sagsøgende selskab det tab, det har lidt som følge af den sene meddelelse af beslutningen af 7. juni 1995.

— Der fastsættes en frist, inden for hvilken parterne skal meddele Retten størrelsen af det efter fælles aftale fastsatte erstatningsbeløb. Såfremt en sådan aftale ikke kommer i stand, fastsættes der en frist, inden for hvilken parterne skal meddele Retten deres påstand opgjort i tal.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

15 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Frifindelse for erstatningspåstanden.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Retlige bemærkninger

Parternes argumenter

16 Det sagsøgende selskab har i det væsentlige gjort gældende, at eftersom Kommissionen trods flere anmodninger og en opfordring til at handle ikke øjeblikkeligt underrettede selskabet om den beslutning, den havde truffet vedrørende den af selskabet indgivne klage, har Kommissionen begået en fejl, hvorved Fællesskabet har pådraget sig et ansvar uden for kontraktforhold som omhandlet i traktatens artikel 215, stk. 2.

17 Sagsøgeren har tilføjet, at den forsinkelse, hvormed Kommissionen underrettede sagsøgeren om sin beslutning, som blev truffet den 7. juni 1995 og meddelt den spanske regering den 11. juli 1995, ligger uden for det normale. Den omstændighed, at beslutningen ikke forelå på alle Fællesskabets sprog, kan ikke lovligt

begrunde en sådan forsinkelse. Sagsøgeren har nærmere anført, at der i henhold til retspraksis ikke med føje kan fremføres argumenter om, at en institutions tjenestegrene har udvist åbenbar passivitet (jf. Domstolens dom af 22.5.1985, sag 13/83, Parlamentet mod Rådet, Sml. s. 1513), og endvidere, at beslutningen utvivlsomt forelå på spansk, eftersom den var meddelt den berørte medlemsstat. Ifølge sagsøgeren burde beslutningen i øvrigt have foreligget på fransk, der er det sprog, der er anvendt under den procedure, som var indledt på sagsøgerens foranledning. Efter sagsøgerens opfattelse viser den omstændighed, at Kommissionen ikke har kunnet give en holdbar begrundelse, at Kommissionen bevidst har undladt at meddele sagsøgeren den endelige beslutning, selv om der reelt ikke var noget til hinder herfor, og selv om den har meddelt den til de øvrige parter i proceduren.

18 Sagsøgeren har endvidere påpeget, at denne forsømmelige adfærd fra Kommissionens side har afskåret sagsøgeren fra straks at anfægte gyldigheden af den omtvistede beslutning, idet sagsøgeren ikke var bekendt med beslutningens begrundelse (jf. Domstolens dom af 6.7.1988, sag 236/86, Dillinger Hüttenwerke mod Kommissionen, Sml. s. 3761, præmis 14). Sagsøgeren burde således have rådet over selve ordlyden af Kommissionens beslutning og ikke blot over en pressemeddelelse, der kun indeholder et resumé. Sagsøgeren har tilføjet, at en betingelse for at kunne fastslå, om pressemeddelelsen indeholdt de centrale dele af beslutningen, således som Kommissionen har hævdet det i svarskriftet, var, at sagsøgeren rådede over den beslutning, som pressemeddelelsen var udarbejdet på grundlag af, hvilket netop ikke var tilfældet. For at kunne anfægte beslutningen måtte sagsøgeren være bekendt med beslutningens begrundelse og navnlig kunne skaffe sig oplysninger om, hvorfor Kommissionen havde fundet, at den nye aftale mellem de spanske myndigheder og Ferries Golfo de Vizcaya ikke indeholdt noget element af statsstøtte.

19 I replikken har sagsøgeren hertil understreget, at Kommissionen endnu ikke har besvaret sagsøgerens skrivelse af 21. december 1995, hvori man anmodede Kommissionen om at fremsende den nye aftale, idet sagsøgeren ikke uden den nye aftale ville kunne forstå eller vurdere rækkevidden af Kommissionens beslutning.

20 Det sagsøgende selskab har præciseret, at Kommissionens adfærd har påført det en utvivlsom og alvorlig skade som følge af, at dets nye og eneste konkurrent, Ferries Golfo de Vizcaya, fortsat ulovligt kunne få udbetalt støtte og herved etablere sig på

markedet. Da ruten kun forventedes at give underskud i de tre første år, hvor den var i drift, og selv om det endog antages, at Ferries Golfo de Vizcaya på et tidspunkt skal tilbagebetale den støtte, selskabet ulovligt har fået udbetalt, har det kunnet udnytte søgsmålsfristerne med henblik på at etablere sig på markedet og skaffe sig en fast kundekreds. De måneder, Kommissionen har ladet gå, inden den meddelte sagsøgeren sin endelige beslutning, har i tilsvarende grad forsinket selskabets mulighed for at bringe den urimelige konkurrence, som det er udsat for, til ophør.

21 For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt sagsøgeren faktisk har lidt en skade, har selskabet anført, at Kommissionen ikke med føje kan fastholde, at de berørte to færgeforbindelser ikke er direkte konkurrenter, og at det derfor ikke har lidt en skade. Den skade, sagsøgeren gør gældende, er i hvert fald ikke en følge af illoyal konkurrence, men af den fejl, Kommissionen har begået. Kommissionen har behandlet sagsøgeren ubilligt derved, at den ikke øjeblikkeligt og uden at blive opfordret hertil meddelte selskabet ordlyden af dens beslutning. Selv om den således forvoldte skade kun måtte være ikke-økonomisk, er den ikke mindre utvivlsom og erstatningsberettiget, jf. de almindelige retsgrundsætninger, der er fælles for medlemsstaternes retssystemer.

22 Sagsøgeren har endvidere gjort gældende, at såfremt der ikke havde foreligget en aftale, hvorved de spanske myndigheder havde forpligtet sig til i mindst tre år at erstatte den nye rutes tab, ville den ikke være blevet oprettet, eftersom søgningen var utilstrækkelig. Selv om beslutningen om at indlede en procedure teoretisk måtte have bragt udbetalingen af støtten til ophør, har det konkurrerende selskab, således som det fremgår af beslutningen af 7. juni 1995, blot deponeret et beløb med henblik på tilbagebetaling af de første støttebeløb, men det har ikke faktisk tilbagebetalt støtten. Da der i henhold til den nye aftale skal foretages udbetalinger til Ferries Golfo de Vizcaya fra 1995, har støtteordningen kun været afbrudt fra september 1993 til december 1994, dvs. i et år og tre måneder.

23 Sagsøgeren har i øvrigt anført, at det endnu ikke kan opgøres nøjagtigt, hvor stor skaden er. Det fremgår af replikken, at beløbet i det væsentlige afhænger af, hvilken afgørelse der vil blive truffet vedrørende det annullationssøgsmål, sagsøgeren har anlagt til prøvelse af Kommissionens beslutning om at indstille den procedure, den havde indledt på grundlag af sagsøgerens klage. Da skaden er utvivlsom, kan Retten træffe afgørelse (jf. Domstolens dom af 2.3.1977, sag 44/76, Eier-Kontor mod Rådet og Kommissionen, Sml. s. 393, af 6.12.1984, sag 59/83, Biovilac mod EØF, Sml. s. 4057, og af 14.1.1987, sag 281/84, Zuckerfabrik Bedburg m.fl. mod Rådet og Kommissionen, Sml. s. 49). Det påhviler parterne enten at meddele Retten en opgørelse af erstatningen, således som denne har kunnet fastlægges efter fælles aftale, eller at tilstille Retten deres respektive opgørelser af erstatningsbeløbet inden for den frist, Retten måtte fastsætte (jf. Domstolens dom af 27.3.1990, sag C-308/87, Grifoni mod Euratom, Sml. I, s. 1203).

24 Heroverfor har Kommissionen anført, at sagsøgeren fik tilsendt pressemeddelelsen og den første affattelse af beslutningen af 7. juni 1995 umiddelbart efter, at de pågældende dokumenter forelå. Ifølge Kommissionen kan sagsøgeren ikke med føje hævde, at Kommissionen over for sagsøgeren har handlet ulovligt og herved pådraget Fællesskabet ansvar.

25 Kommissionen har endvidere gjort gældende, at sagsøgeren ikke har fremført nogle konkrete omstændigheder, på grundlag af hvilke det med tilstrækkelig sikkerhed kan fastslås, at sagsøgeren faktisk har lidt en skade, eller at den er umiddelbart forestående eller påregnelig. Ifølge Kommissionen kan sagsøgeren derfor ikke støtte sig på fast praksis og anlægge sag ved Domstolen med henblik på, at denne statuerer ansvar for Fællesskabet for umiddelbart forestående og med tilstrækkelig sikkerhed påregnelige skader, selv om tabet endnu ikke kan opgøres nøjagtigt (jf. Domstolens dom af 2.6.1976, forenede sager 56/74-60/74, Kampffmeyer m.fl. mod Kommissionen og Rådet, Sml. s. 711, og ovennævnte dom i sagen Grifoni mod Euratom).

26 Kommissionen har understreget, at sagsøgeren ikke klart og præcist har kunnet definere, hvori den økonomiske skade består, og heller ikke kunnet fastlægge den ikke-økonomiske skade, sagsøgeren subsidiært og accessorisk har påberåbt sig. Kommissionen har bestridt, at sagsøgeren overhovedet har lidt nogen skade.

27 Kommissionen har tilføjet, at sagsøgeren heller ikke har godtgjort, at den påberåbte skade er forårsaget af den fejl, Kommissionen hævdes at have begået. Hvis Ferries Golfo de Vizcaya er kommet ind på markedet ved hjælp af ulovligt ydet støtte, kan dette kun være sket på grund af beslutningen af 7. juni 1995 — under forudsætning af, at det godtgøres, at beslutningen er retsstridig — og ikke på grund af den forsinkelse, hvormed den er blevet meddelt sagsøgeren. Når sagsøgeren anfører, at opgørelsen af det hævdede tab afhænger af, hvorvidt sagsøgeren får medhold i annullationssøgsmålet eller ej, har sagsøgeren ifølge Kommissionen selv godtgjort, at der ikke er nogen direkte årsagssammenhæng mellem den forsinkelse, sagsøgeren har foreholdt Kommissionen, og skaden, hvis karakter nødvendigvis er forbundet med selve indholdet af den omtvistede beslutning.

28 Kommissionen har endelig anført, at en eventuel årsagssammenhæng under alle omstændigheder er blevet irrelevant som følge af sagsøgerens egen skyld, idet selskabet siden den 19. juni 1995 har haft tilstrækkeligt kendskab til beslutningen til at kunne anlægge sag.

Rettens bemærkninger

29 I henhold til traktatens artikel 215, stk. 2, og de almindelige retsgrundsætninger, hvortil der henvises i denne bestemmelse, skal en række betingelser være opfyldt for, at Fællesskabet kan pådrage sig erstatningsansvar uden for kontrakt, nemlig at den adfærd, som bebrejdes institutionen, er retsstridig, at der er indtrådt et tab, og at der er årsagsforbindelse mellem adfærden og det påberåbte tab (jf. Domstolens dom af 17.12.1981, forenede sager 197/80-200/80, 243/80, 245/80 og 247/80, Ludwigshafener Walzmühle m.fl. mod Rådet og Kommissionen, Sml. s. 3211, præmis 18, og Rettens dom af 16.7.1998, sag T-199/96, Bergaderm og Goupil mod Kommissionen, Sml. II, s. 2805, præmis 48).

30 I den foreliggende sag har sagsøgeren nedlagt påstand om erstatning for en skade, selskabet hævder at have lidt som følge af den forsinkelse, hvormed Kommissionens beslutning af 7. juni 1995 blev meddelt det. Det påhviler derfor sagsøgeren at bevise, at der er årsagsforbindelse mellem den fejl, der bebrejdes institutionen, og det påberåbte tab (jf. Domstolens dom af 30.1.1992, forenede sager C-363/88 og

C-364/88, Finsider m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 359, præmis 25, og af 16.9.1997, sag C-362/95 P, Blackspur DIY m.fl. mod Rådet og Kommissionen, Sml. I, s. 4775, præmis 31, og Rettens dom af 22.10.1997, forenede sager T-213/95 og T-18/96, SCK og FNK mod Kommissionen, Sml. II, s. 1739, præmis 98).

31 Sagsøgeren har principalt påberåbt sig at have lidt et økonomisk tab, der er utvivlsomt og alvorligt, selv om det endnu ikke kan opgøres nøjagtigt. Subsidiært og accessorisk har sagsøgeren påberåbt sig en ikke-økonomisk skade.

32 Det sagsøgende selskab har nærmere forklaret, at det økonomiske tab, det har lidt, skyldes, at det har været afskåret fra straks at anfægte Kommissionens beslutning vedrørende den støtte, der var ydet Ferries Golfo de Vizcaya, hvilket medførte, at sagsøgerens konkurrent kunne komme ind på markedet i kraft af ulovligt ydet støtte. Følgen af, at beslutningen blev tilstillet så sent, var, at sagsøgeren ikke havde mulighed for at anlægge annullationssøgsmål tidligere og således bringe den urimelig konkurrence, selskabet var udsat for, til ophør.

33 Ifølge sagsøgeren afhænger tabets størrelse af udfaldet af den sag, selskabet har anlagt den 1. februar 1996 til prøvelse af beslutningen af 7. juni 1995, i den forstand, at Rettens annullation af beslutningen ifølge sagsøgeren er en bekræftelse på, at der er tale om et økonomisk tab. Da sagen som følge af Kommissionens adfærd først har kunnet indbringes for Fællesskabets retsinstanser med forsinkelse, har Ferries Golfo de Vizcaya herved fået udbetalt ulovlig støtte i seks måneder for meget. Såfremt Retten frifinder Kommissionen for annullationssøgsmålet, må sagsøgeren nøjes med at kræve godtgørelse for ikke-økonomisk skade.

34 Det må fastslås, at det sagsøgende selskab ikke har bevist, at der er årsagsforbindelse mellem den adfærd, som bebrejdes Kommissionen, og det økonomiske tab, selskabet hævder at have lidt. Det fremgår således af hele sagsøgerens argumentation, at den skadevoldende omstændighed med hensyn til det økonomiske tab, sagsøgeren hævder at have lidt, er Kommissionens beslutning af 7. juni 1995, som

hjemlede mulighed for, at de spanske myndigheder kunne udbetale nærmere angivne beløb til Ferries Golfo de Vizcaya, men ikke den omstændighed, at beslutningen blev bragt til sagsøgerens kundskab seks måneder senere. Den forsinkelse, hvormed sagsøgeren har anlagt annullationssøgsmålet, og som ifølge selskabet er en følge af Kommissionens adfærd, kan — selv om det antages, at denne adfærd kan kvalificeres som culpøs — ikke have forvoldt sagsøgeren et selvstændigt, økonomisk tab, som er et andet end det tab, som ville kunne følge af den beslutning, sagsøgeren har anfægtet under sag T-14/96. Sidstnævnte beslutning, som konstant har haft retsvirkninger, siden den blev vedtaget, er den årsag, der er nødvendig for ethvert økonomisk tab, sagsøgeren måtte have lidt. Såfremt en sådan beslutning ikke var blevet vedtaget og heller ikke gennemført, ville en forsinket meddelelse af Kommissionens stillingtagen til den omtvistede støtte ikke, som hævdet af sagsøgeren, have kunnet krænke selskabets økonomiske interesser.

35 Disse konstateringer ændres ikke af det sagsøgende selskabs argumentation, hvorefter det, såfremt beslutningen var blevet fremsendt straks, kunne have anlagt annullationssøgsmål seks måneder tidligere og således have forsøgt at begrænse det tab, det mener at have lidt. Det må fremhæves, at sagsøgerens ræsonnement forudsætter, at en annullation af beslutningen og en eventuel tilbagebetaling af støtten som afslutning på de i fællesskabsretten og i national ret fastsatte procedurer ikke kan antages at give sagsøgeren fuldstændig erstatning af det økonomiske tab, selskabet hævder at have lidt. Henset til, at det påberåbte tab er vedvarende, vil sagsøgeren under ingen omstændigheder kunne bevise, at der er årsagsforbindelse mellem den forsinkelse, selskabet foreholder Kommissionen, og den del af tabet, det ikke kan få erstatning for. Det er herved tilstrækkeligt at bemærke, at alle de tidsmæssige retsvirkninger, der er affødt af beslutningen af 7. juni 1995, er en følge af beslutningens gennemførelse og ikke af, at den eventuelt er meddelt sagsøgeren for sent.

36 Det må i øvrigt fastslås, at sagsøgeren på intet tidspunkt har indgivet en begæring om udsættelse af gennemførelsen af den beslutning, der anfægtes under sag T-14/96. Havde sagsøgeren fremsat en begæring om udsættelse af gennemførelsen af beslutningen af 7. juni 1995, havde selskabet kunnet udvirke, at det påberåbte økonomiske tab var blevet mindre, såfremt det kunne godtgøre, at alle betingelserne for, at Fællesskabets retsinstanser kan træffe bestemmelse om foreløbige forholdsregler, var opfyldt.

37 Da Retten har fastslået, at den adfærd, sagsøgeren har foreholdt Kommissionen, ikke er baggrunden for det økonomiske tab, selskabet hævder at have lidt, må det herefter undersøges, om Kommissionens adfærd har påført sagsøgeren en ikke-økonomisk skade.

38 Hertil bemærkes, at for at opnå erstatning for den ikke-økonomiske skade, det sagsøgende selskab hævder at have lidt, skal selskabet bevise, at det har lidt en faktisk og utvivlsom skade. Principielt kan sagsøgeren derfor ikke kun gøre gældende, at Kommissionen har handlet culpøst over for selskabet (jf. i samme retning Rettens dom af 21.3.1996, sag T-230/94, Farrugia mod Kommissionen, Sml. II, s. 195, præmis 46).

39 I det omfang sagsøgeren ikke har fremført nogen omstændighed, der gør det muligt at bevise, at selskabet har lidt en ikke-økonomisk skade, og at fastslå skadens omfang, påhviler det i det mindste sagsøgeren at bevise, at den adfærd fra Kommissionens side, sagsøgeren har anfægtet, var så alvorlig, at den har påført sagsøgeren en sådan skade. Det sagsøgende selskab har ganske vist anført, at det er blevet behandlet urimeligt, men har alene påberåbt sig sin egen opfattelse af, hvorledes Kommissionen behandler eller bør behandle klagende parter under statsstøttesager. Da der ikke kan fastslås objektive omstændigheder, som kan underbygge sagsøgerens bemærkninger om, at selskabet er blevet behandlet urimeligt, kan det ikke anses for bevist, at det har lidt den påberåbte ikke-økonomiske skade.

40 Heraf følger, at samtlige betingelser for, at Fællesskabet kan pådrage sig erstatningsansvar over for sagsøgeren, ikke er opfyldt i nærværende sag. Herefter, og uden at det er fornødent, at Retten tager stilling til lovligheden af den adfærd, sagsøgeren har foreholdt Kommissionen, vil Kommissionen være at frifinde for erstatningssøgsmålet.

Sagens omkostninger

41 I henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da det sagsøgende selskab har tabt sagen, bør det betale sagens omkostninger i overensstemmelse med Kommissionens påstand.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Første Udvidede Afdeling)

1) Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber frifindes.

2) Sagsøgeren betaler sagens omkostninger.

Vesterdorf Bellamy Moura Ramos

Pirrung Mengozzi

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 28. januar 1999.

H. Jung B. Vesterdorf

Justitssekretær Præsident